

ПРОТОКОЛ

относно прилагането на Алпийската конвенция от 1991 г. в областта на енергетиката

Протокол за енергетиката

Преамбюл

ФЕДЕРАЛНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЯ,

РЕПУБЛИКА АВСТРИЯ,

ФРЕНСКАТА РЕПУБЛИКА,

РЕПУБЛИКА ИТАЛИЯ,

КНЯЖЕСТВО ЛИХТЕНЩАЙН,

КНЯЖЕСТВО МОНАКО,

РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЯ,

КОНФЕДЕРАЦИЯ ШВЕЙЦАРИЯ,

И

ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ,

В СЪОТВЕТСТВИЕ със своята задача, произтичаща от Конвенцията за опазването на Алпите (Алпийската конвенция) от 7 ноември 1991 година, за преследване на всеобхватна политика за опазване и устойчиво развитие на региона на Алпите;

В СЪОТВЕТСТВИЕ със своето задължение съгласно член 2, параграфи 2 и 3 от Алпийската конвенция;

КАТО СЪЗНАВАТ, значението на създаването на такива форми на производство, разпространение и използване на електроенергия, които не са вредни за природата и околната среда, които са безвредни в екологично отношение и са съвместими с внедряването на енергоспестяващи мерки;

КАТО ОТЧИТАТ, необходимостта от намаляване на парниковите газове в алпийския регион и като спазват ангажиментите си, поети във връзка с Рамковата конвенция на Обединените нации за изменение на климата;

УБЕДЕНИ в необходимостта от хармонизиране на икономическите интереси и екологичните изисквания;

КАТО СЪЗНАВАТ, че алпийският регион е от особено важно значение за Европа и че по отношение на своята геоморфология, климат, води, растителност, животински свят,

природни условия и култура той представлява, колкото уникално, толкова и разнообразно наследство и че високите планини, долините и хълмистите предалпийски области са екологични съвкупности, които всички държави, а не само алпийските, имат задължение да опазват;

КАТО СЪЗНАВАТ, че Алпите са нещо повече от място за живеене и работа за местното население, а имат и много важно значение за регионите извън Алпите и, в частност, поради факта, че те са не само транзитен регион с висока натовареност на трансевропейско движение на хора и стоки, а също и средище на международни енергоразпределителни мрежи;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД екологичната чувствителност на алпийския регион, в частност, по отношение на производството, транспорта и енергоемките дейности, които взаимодействат с основните аспекти на опазването на природата, градоустройството, териториалното планиране и земеползването;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, факта, че изправени пред рисковете, свързани с опазването на околната среда, които, в частност, се дължат на възможните климатични промени, предизвикани от човека, е назряла необходимост да се обърне особено внимание на тесните връзки между социално-икономическата дейност на човечеството и съхраняването на екосистемите, които, специално в алпийския регион, изискват подходящи и разнообразни мерки, приети чрез споразумение с местното население, политически институции и икономически и обществени организации;

С УБЕЖДЕНИЕТО, че местното население трябва да е в състояние да определи свой собствен план за социално, културно и икономическо развитие и да взема участие в неговото реализиране в съществуващата понастоящем институционална рамка;

С УБЕЖДЕНИЕТО, че някои проблеми могат да се разрешат само в трансгранична рамка и изискват съвместни мерки от страна на алпийските държави и пряко засегнатите местни общности;

С УБЕЖДЕНИЕТО, че посрещането на енергийните нужди представлява важен фактор в социално-икономическото развитие, както в самия алпийски регион, така и извън него;

КАТО ОТЧИТАТ степента на употребата и по-нататъшното развитие на икономическите инструменти, които биха могли да дадат възможност действителните разходи да се включат по-добре в сметката, когато се изчисляват цените на енергията;

С УБЕЖДЕНИЕТО, че алпийският регион ще даде своя дългосрочен принос за посрещане енергийните нужди на Европа и че самият той, освен достатъчно питейна вода, трябва да разполага с достатъчно енергийни ресурси, за да може да подобрява местните условия на живот и икономическата производителност;

С УБЕЖДЕНИЕТО, че алпийският регион играе особено важна роля във взаимосвързаността на енергийните системи на европейските страни;

С УБЕЖДЕНИЕТО, че в алпийския регион мерките, насочени към рационално използване на енергията и дълготрайно използване на водните и горски ресурси,

допринася за посрещането на енергийните нужди в отделните страни и че става все по-важно използването на енергията на биомасата и слънчевата енергия;

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Цели

Договарящите се страни се ангажират със създаване на рамкови условия и приемане на мерки за спестяване, производство, транспортиране, разпространяване и използване на електроенергия в рамките на териториалния обхват на Алпийската конвенция с цел установяване на трайно развитие в енергийния сектор и в съответствие с конкретните допустими в алпийския регион лимити. По такъв начин договарящите се страни ще направят своя важен принос за защитата на местните общности и околната среда и за запазване на ресурсите и климата.

Член 2

Основни ангажименти

1. В съответствие с настоящия протокол договарящите се страни се ангажират:

а) да хармонизират своите енергоспестяващи планове с плановете си за общото развитие на алпийския регион;

б) да пригледят производствените и транспортните системи и системите за разпространяване на електроенергията с цел постигане на оптимално общо използване на инфраструктурната система в алпийския регион като вземат предвид нуждата от опазване на околната среда;

в) да ограничат въздействието на енергията върху околната среда чрез оптимизиране предлагането на услуги за крайните потребители на електроенергия като, между другото и доколкото е възможно, приемат следните мерки:

- намаляване на енергийните нужди по пътя на използване на по-ефективни технологии;

- по-широко използване на възобновяемите енергийни източници с оглед посрещане на останалите енергийни нужди;

- оптимизиране на сега съществуващите електроцентрали, които произвеждат електроенергия от невъзобновяеми източници;

г) да ограничат негативните въздействия на електроцентралите върху околната среда, включително онези въздействия, засягащи управлението на отпадъците,

произвеждани от електроцентралите, чрез приемане на превантивни мерки, засягащи новостроящите се електроцентрали и, при необходимост, като се подобрява състоянието на вече съществуващите;

2. В случай на изграждане на нови големи електроцентрали и при значително увеличаване мощността на съществуващите, договарящите се страни, в съответствие с действащите закони, предприемат извършване на оценка на въздействието им върху околната среда в Алпите, както и на териториалните и социално-икономическите последици на такива действия в съответствие с член 12. Страните признават правото на консултация на международно равнище относно проекти с трансгранични последици.

3. В своята енергийна политика договарящите се страни вземат предвид факта, че алпийският регион представлява база за използване на възобновяеми източници на енергия и насърчават взаимното сътрудничество при разработване на програми в тази област.

4. Договарящите се страни опазват защитените зони и буферните зони около тях, останалите защитени и тихи зони, както и местностите с ненакърнена природа и ландшафт; те оптимизират енергийната инфраструктура в съответствие с различните равнища на уязвимост, допустимост и текущо влошаване на алпийската екосистема.

5. Договарящите се страни следва да имат предвид, че подходящата научноизследователска дейност и развойна политика, които пораждат превантивните и корективните мерки, могат да дадат своя значителен принос в опазването на Алпите от въздействието на енергийната инфраструктура върху околната среда. Те насърчават научноизследователската и развойна дейност в тази насока и обменят помежду си най-важните получени резултати.

6. Договарящите се страни си сътрудничат с оглед разработване на методи за по-добро обхващане и оценяване на действителните разходи в областта на енергетиката.

Член 3

Съответствие с международното право и други програми

1. Настоящият протокол се изпълнява в съответствие с международните правни норми и, в частност, правните норми, залежали в Алпийската конвенция и съставените към нея протоколи, както и в съответствие с действащите международни споразумения.

2. Договарящите се страни се задължават да вземат предвид и целите на настоящия протокол с оглед останалите им програми и по-специално тези в областта на градоустройството и териториалното планиране и регионалното развитие, транспорта, селското, горското стопанство и туризма с цел предотвратяване на негативните или предизвикващи конфликти въздействия в алпийския регион.

Член 4

Участие на регионалните и местните власти

1. Всяка една от договарящите се страни, в своята институционална рамка, определя най-доброто равнище на координация и сътрудничество между институциите и пряко заинтересуваните регионални власти с оглед насърчаване солидарната отговорност и по-специално експлоатирането и разработването на синергичния подход при прилагането на енергийната политика в алпийския регион и реализирането на съответните мерки.
2. В рамките на своята компетенция и съществуващата институционална рамка пряко заинтересуваните регионални и местни власти са страни по различните етапи на подготовка и реализация на политиката и мерките.
3. Договарящите се страни насърчават международното сътрудничество между пряко заинтересуваните институции по проблемите, свързани с енергетиката и околната среда, с оглед насърчаване съгласуването на решения по общи въпроси.

ГЛАВА II

КОНКРЕТНИ МЕРКИ

Член 5

Спестяване и рационално използване на енергията

1. За алпийския регион са необходими конкретни мерки по спестяване, разпространяване и рационално използване на енергията. При разработването на такива мерки следва задължително да се отчитат:
 - а) енергийните нужди на големи райони, различаващи се до голяма степен в зависимост от височината, сезона и потребностите на туризма;
 - б) наличието на възобновяеми енергийни източници по места;
 - в) конкретното въздействие на атмосферните емисии в различните речни басейни и долини, дължащи се на тяхната специфична геоморфологична конфигурация.
2. Договарящите се страни полагат усилия за превръщането на използването на енергията в по-безвредно за околната среда и приоритетно насърчават спестяването на енергия и рационалното използване на енергия, особено по отношение на производствените процеси, комуналните услуги и големите хотелски комплекси, както и транспортните съоръжения и тези за спортуване и отдих.

3. Те приемат мерки и предвиждат разпоредби, по-специално в следните области:
- а) подобряване изолацията на сградите и ефективността на отоплителните системи;
 - б) оптимизиране на ефективността на отоплителните, вентилационните и климатичните системи;
 - в) периодичен мониторинг, и при необходимост, намаляване на замърсяващите емисии от топлоелектрическите централи;
 - г) спестяване на енергия чрез модерни технологични процеси за използване и преобразуване на енергията;
 - д) индивидуално изчисляване на разходите за отопление и топла вода;
 - е) планиране и насърчаване на изграждането на нов тип сгради с използване на нискоенергийни технологии;
 - ж) внедряване и реализиране на общински или местни енергийни и климатични проекти в съответствие с мерките, предвидени в член 2, параграф 1 буква в);
 - з) подобряване коефициента на полезно действие на енергията в сградите, които са в процес на обновяване, и насърчаване използването на екологични отоплителни системи.

Член 6

Възобновяеми енергийни източници

1. В рамките на своите финансови ресурси договарящите се страни се задължават да подкрепят и създават преференциални условия за възобновяемите енергийни източници, които да са екологични и да не вредят на околната среда.
2. Освен това, договарящите се страни насърчават използването на децентрализирани централи за използването на възобновяеми енергийни източници, например водата, слънцето и биомасата.
3. Договарящите се страни насърчават използването на възобновяеми енергийни източници, дори в съчетание със съществуващите конвенционални мощности.
4. Договарящите се страни особено насърчават електроенергията, произведена при рационално използване на водата и дървесината от управлявани дългосрочно планински горски масиви.

Член 7

Водноелектрически централи

1. Договарящите се страни осигуряват поддържането на екологичните функции на водните потоци и целостта на ландшафта чрез съответни мерки, например, чрез установяване на минимални равнища на потоците, изпълнение на нормите за намаляване на изкуствените колебания на равнището на водата, и гарантират миграцията на животните в случай на изграждане на нови водноелектрически централи, а по възможност, и при съществуващите такива.
2. Договарящите се страни могат да приемат мерки, насочени към подобряване на конкурентоспособността на вече съществуващите водноелектрически централи при условие, че се спазват стандартите за безопасност и опазване на околната среда.
3. Те поемат също ангажимент да опазват водните ресурси в зоните, запазени като вододайни, в защитените зони и в буферните зони около тях, в останалите защитени и тихи зони и в зоните на непокътната природа.
4. Договарящите се страни препоръчват възстановяване работата на излезлите от употреба водноелектрически централи, вместо изграждане на нови. Разпоредбата на параграф 1, която се отнася за защитата на водните екосистеми и останалите свързани с тях системи, се прилага също и по отношение на възстановяване работата на съществуващи водноелектрически централи.
5. В рамките на националното си законодателство договарящите се страни могат да проучат начините, с помощта на които могат да накарат крайните потребители на алпийските ресурси да плащат по пазарните цени, както и степента, в която местното население може да бъде справедливо компенсирано за предоставяните услуги при зачитане на общия интерес .

Член 8

Енергия от изкопаеми горива

1. Договарящите се страни обезпечават използването в новоизградените топлоелектрически централи на най-добрите налични методи за получаване на електроенергия или топлоенергия. Договарящите се страни ограничават емисиите на съществуващите централи в алпийския регион, доколкото това е възможно, чрез прилагане на подходящи технологии и/или видове горива.
2. Договарящите се страни проучват техническите и икономическите възможности и екологичната съвместимост на заместването на топлоелектрическите централи, работещи с изкопаеми горива, с такива, които използват възобновяеми енергийни източници или са децентрализирани.

3. Договарящите се страни приемат мерки в полза на многообразието в производството на електроенергия с цел по-рационалното ѝ използване.

4. Доколкото е възможно, в граничните региони договарящите се страни хармонизират и свързват своите системи за мониторинг на емисиите и емисиите.

Член 9

Ядрена енергетика

1. В рамките на международните конвенции договарящите се страни се задължават да обменят изчерпателна информация относно централите и другите ядрени инсталации, които оказват или биха могли да окажат въздействие с последици върху алпийския регион, с цел обезпечаване на дългосрочна защита здравето на хората, флората, фауната и тяхната *àèïüáíçà*, среда на живот и взаимодействия.

2. Освен това договарящите се страни обезпечават по възможност хармонизирането и свързването на своите системи за мониторинг на радиоактивността на околната среда.

Член 10

Електропренасяне и Електроразпределение

1. Договарящите се страни продължават да рационализират и оптимизират всички съществуващи инфраструктури, като вземат предвид изискванията за опазване на околната среда и особено необходимостта от опазване на най-чувствителните екосистеми и ландшафт, като същевременно по целесъобразност, предприемат стъпки за защита на местното население и околната среда в Алпите.

2. При изграждане на електропреносни далекопроводи и свързани с тях електроцентрали, както и на нефтопроводи и газопроводи, в това число помпени станции и усилвателни станции и съоръжения, които имат значение от екологична гледна точка, договарящите се страни реализират всички необходими мерки за предотвратяване на неудобствата за местното население и околната среда, като по възможност обхващат употребата на вече съществуващата база и мрежи.

3. Относно далекопроводите, договарящите се страни обръщат особено внимание на значението на защитените зони и буферните зони около тях, останалите защитени и тихи зони, както и местностите с ненакърнена природа и ландшафт, заедно с наличните популации от птици.

Член 11

Възстановяване и екологично инженерство

Договарящите се страни използват пилотни проучвания и изследвания на въздействието върху околната среда, предвидени съгласно действащото законодателство, с цел създаване на предпоставки за възстановяване на водната среда и местности след завършването на публични или частни строително-монтажни работи в областта на изграждане на енергийни мощности, свързани с алпийската околна среда и алпийските екосистеми. Доколкото е възможно, това се извършва с помощта на методи от екологичното инженерство.

2. Договарящите се страни признават, че е препоръчително, доколкото това е възможно, приемането на най-добрите налични методи, насочени към премахването или ограничаването на въздействията за околната среда чрез предвиждане закриването на излезли от употреба или вредни за околната среда енергийни мощности.

Член 13

Диалог

1. Договарящите се страни се задължават да се консултират помежду си преди да започнат проект, който може да има трансгранични ефекти.

2. Относно проекти, които могат да имат трансгранични ефекти, заинтересуваните договарящи се страни трябва да са в състояние своевременно да представят своите коментари, като тези коментари ще бъдат взети под внимание при издаването на разрешителни.

Член 14

По-нататъшни действия

Договарящите се страни могат да предприемат по-нататъшни действия, простиращи се извън мерките, отнасящи се до енергетиката и трайното развитие, формулирани в настоящия протокол.

ГЛАВА III

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ, ОБРАЗОВАНИЕ И ИНФОРМАЦИЯ

Член 15

Научноизследователска дейност и наблюдение

1. Предвид вече постигнатите на различни национални и международни нива резултати, договарящите се страни са в тясно сътрудничество в подкрепа и хармонизиране на научноизследователските проекти и програмите за системно наблюдение и контрол, които са насочени към постигане на целите от настоящия протокол; в частност, по отношение на методите и критериите при анализирането и оценяването на въздействието върху околната среда и климата, както и на конкретните технологии за спестяване и рационално използване на енергията в алпийския регион.
2. Освен това, те вземат предвид резултатите от научноизследователската работа в процеса на определяне и проверка на целите и мерките във връзка с енергийната политика, както и в дейностите, свързани с обучението и техническата помощ на местно ниво в полза на местното население, икономическите оператори и местните власти.
3. Договарящите се страни осигуряват интегрирането на резултатите от научноизследователските дейности и системното наблюдение на национално ниво в съвместна система за постоянно наблюдение и информация, както и достъпността на тези резултати за обществеността в зависимост от съществуващата институционална рамка.

Член 16

Образование и информация

1. Договарящите се страни подкрепят образованието и по-нататъшното обучение, както и информирането на обществеността по отношение на целите, мерките и изпълнението на настоящия протокол.
2. Те по-специално насърчават по-нататъшното развитие на обучението, непрекъснатия цикъл на обучение и техническата помощ във връзка с енергетиката, в това число във връзка с опазване на околната среда, природата и климата.

ГЛАВА IV

ПРИЛОЖЕНИЕ, НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНЯВАНЕ

Член 17

Изпълнение

Договарящите се страни се задължават да обезпечат приложение на настоящия протокол, като вземат всички необходими мерки в пределите на съществуващата институционална рамка.

Член 18

Наблюдение и контрол върху изпълнението на задълженията

1. Договарящите се страни редовно докладват на Постоянния комитет относно мерките, предприети в съответствие с настоящия протокол. Освен това, в докладите се отразява и ефективността на взетите мерки. Алпийската конференция определя интервалите, на които трябва да се предават тези доклади.
2. Постоянният комитет проучва тези доклади с цел гарантиране, че договарящите се страни са изпълнили своите задължения съгласно настоящия протокол, освен това Постоянният комитет може да поиска допълнителна информация от заинтересуваните договарящи се страни или да потърси такава от други източници.
3. Постоянният комитет съставя доклад по изпълнението задълженията на договарящите се страни, произтичащи от протокола, който се изпраща на вниманието на Алпийската конференция.
4. Алпийската конференция разглежда този доклад. Ако констатира, че задълженията не са изпълнени, може да приеме препоръки.

Член 19

Оценка на ефективността на разпоредбите

1. Договарящите се страни редовно проучват и оценяват ефективността на разпоредбите от настоящия протокол. Те разглеждат приемането, при необходимост, на съответни изменения в настоящия протокол с цел постигане на поставените цели.
2. Регионалните и местните власти се свързват с този процес на оценяване посредством съществуващата институционална рамка. Могат да се консултират и неправителствените организации, действащи в тази област.

ГЛАВА V

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 20

Връзки между Алпийската конвенция и протокола

1. Настоящият протокол представлява протокол към Алпийската конвенция по смисъла на член 2 от нея и съответно на всички други членове от Конвенцията.
2. Само договарящите се страни по Алпийската конвенция могат да стават страни по настоящия протокол. Всяко денонсиране на Алпийската конвенция представлява същевременно денонсиране и на настоящия протокол.
3. В случаите, в които в Алпийската конвенция се обсъждат въпроси, свързани с настоящия протокол, в гласуването могат да вземат участие само договарящите се страни.

Член 21

Подписване и ратифициране

1. Настоящият протокол е отворен за подписване от страните, подписали Алпийската конвенция и от Европейската общност на 16 октомври 1998 г. и от 16 ноември 1998 г. в Република Австрия в качеството ѝ на депозитар.
2. Настоящият протокол влиза в сила в договарящите се страни, които са изразили своето съгласие същият да бъде задължителен на тяхна територия, три месеца след датата, на която три държави са депозирали своя инструмент за ратифициране, приемане или одобряване.
3. За страните, които изразяват своето съгласие протоколът да бъде задължителен на тяхна територия, протоколът влиза в сила три месеца след депонирането на инструмента за ратифициране, приемане или одобряване. След влизане в сила на изменение към протокола, всяка нова договаряща се страна става страна по измененния протокол.

Член 22

Нотификация

По отношение на настоящия протокол депозитарът уведомява, както всяка държава, посочена в преамбюла към него, така и Европейската общност, относно:

- а) всеки подпис,
- б) депонирането на всеки инструмент за ратифициране, приемане или одобряване,
- в) всяка дата на влизане в сила,
- г) всяка декларация, направена от договаряща се или подписала страна,
- д) всяко денонсиране, нотифицирано от договаряща се страна, включително датата, от която то влиза в сила.

В ДОКАЗАТЕЛСТВО ЗА КОЕТО, долуподписаните упълномощени представители поставят собственоръчен подпис под настоящия протокол.

Съставено в Блед на 16 октомври 1998 г. на френски, немски, италиански и словенски език, като всички текстове са еднакво автентични, а оригиналният текст се депозира в Австрийския държавен архив. Депозитарът изпраща надлежно заверено копие до всяка от подписалите държави.